

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

25 Ocak 2001'de Şırnak'ın Silopi ilçesinde gözaltında kaybedilen HADEP ilçe yöneticileri Ebubekir DENİZ ve Serdar TANIŞ da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "25 yaşındaki Serdar Tanış ve arkadaşları Silopi'de HADEP ilçe teşkilatı açmak üzere çalışmalara başlar. Çalışma yürütenler "Benim bulduğum bölgede HADEP açılmaz, buna asla izin vermem" diyen Şırnak İl Jandarma Alay Komutanı General Levent Ersöz ve Silopi İlçe Jandarma Karakol Komutanı Yüzbaşı Süleyman Can'ın ağır tehdit ve baskısı ile karşılaşır. Tüm baskılara rağmen 3 Ocak 2001 tarihinde HADEP ilçe teşkilatı açılır ve Serdar Tanış İlçe Başkanı olur. Sonrasında ise baskılar daha da ağırlaşır. 25 Ocak 2001 tarihinde Silopi Jandarma Komutanlığından Serdar Tanış telefonla aranıp Komutanlığa gelmesi istenilir. Serdar Tanış, ilçe yöneticisi Ebubekir Deniz ile Silopi Jandarma Komutanlığı'na gider ve onlardan bir daha haber alınamaz. Silopi Jandarma Komutanlığı Tanış ve Deniz'i görmediğini söyler. Kamuoyu baskısının artması üzerine Şırnak Valisi Hüseyin Başkaya, Tanış ve Deniz'in 25 Ocak'ta Silopi İlçe Jandarma Komutanlığı'na geldiklerini ama yarım saat kaldıktan sonra ayrıldıklarını açıklar. 26 Ocak 2001 tarihinde TANIŞ ve DENİZ'in yakınlarının başvuruları üzerine, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi durumu yazılı olarak Şırnak Valiliğine, Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığına, Silopi Kaymakamlığına, Olağanüstü Hal Bölge Valiliğine ve TBMM İnsan Hakları Araştırma Komisyonuna bildirerek, gerekli girişimlerde bulunarak adı geçenlerin can güvenliğinin sağlanmasını talep eder. Derneğimiz aynı gün, Olağanüstü Hal Bölge Vali Yardımcılarından biri ile Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığıyla telefon görüşmesi yapar. 26 Ocak 2001 tarihinde TANIŞ ve DENİZ'in yakınlarının başvuruları üzerine Av. Tahir Elçi, Uluslararası Af Örgütüne başvurarak, adı geçenlerin "GÖZALTINDA KAYBOLMA" ihtimali bulunduğunu ve yaşamlarının tehlikede olduğunu belirterek ACİL EYLEM çağrısında bulunur. 29 Ocak 2001 tarihinde ise Serdar Tanış'ın babası Şuayip Tanış, Silopi Cumhuriyet savcılığına yazılı başvuru yaparak 'oğluna yapılan ölüm tehditlerini ve gözaltına alınma olayına ilişkin gelişmeleri' anlatarak oğlunun akıbeti hakkında bilgi almak için başvuruda bulunur. 29 Ocak 2001 günü Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in kaybettirilmesine ilişkin araştırma yapmak üzere oluşturulan bir heyet, Silopi ve Şırnak'ta resmi makamlarla ve olayın tanıklarıyla resmi görüşmelerde bulunur. Ama tüm girişimler sonuçsuz kalır. Dosya de etkin bir soruşturma yürütülmez ve 2015 yılında takipsizlik kararı verilir. Takipsizlik kararına yapılan itiraz Cizre Sulh Ceza Mahkemesi tarafından reddedilir. Bunun üzerine 17 Ağustos 2015 tarihinde anayasa mahkemesine başvuruda bulunulur. AYM 18 Temmuz 2019 tarihinde süre aşımından

başvuruyu reddeder. Bunun üzerine AIHM'e başvuru yapılır. AIHM; ayrıntılı ve bağımsız bir soruşturma gerçekleştirilmediğini belirterek Serdar Tanış ve Ebubekir Deniz'in kaybedilmesinden devletin sorumlu olduğuna karar vererek Türkiye'yi mahkûm etmiştir."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failler/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?